

KONSULAT
Rzeczypospolitej Polskiej
w TEL-AWIV
421/Pl/89

Konsulat Generalny R. P.
w JERZICIMIE
Nr. Prez 421/Pl/22
Weszło dn. 1 / 8 1935
Zadaniem...
Opis...
Przedm. wart.

15 lipca

5

żałoby śmierci Marszałka
Józefa Piłsudskiego

Do Gabinetu

GMB.341-c/2

Pana Ministra Spraw Zagranicznych

28. maja 1935

w Warszawie.

Powyższy okólnik został mi doręczony dnia 11. czerwca 1935. Przed otrzymaniem jego wysłałem pod adresem Pana Ministra Spraw Zagranicznych dwa raporty, a mianowicie nr.421/Pl/69 z 23.5.1935 i nr.421/Pl/77 z 25.5.1925, które wyczerpują niemal treść poleceń okólnika.

*Przecc
1/8
g*

Uzupełniając powyższe raporty, mam zaszczyt przesłać przy niniejszym artykule i notatki tuł. prasy hebrajskiej i arabskiej, zebrane w zeszycie : "Prasa palestyńska wobec zgonu sp. Marszałka Piłsudskiego", wraz z przekładem tych artykułów na język polski.

Ponadto donoszę, że w księdze kondolencyjnej złożono podpisy 280 osób, wśród nich wszyscy konsulowie akredytowani w Jaffie i Tel-Avivie, Nacz. Wydz. w M.S.Wewn, Suchenek-Sucheki, Nacz. rabin Uzjel, Zw. Polskich Żydów w Tel-Avivie, Agudat Israel, org. Polskich Żydów Ortodoksów, Narodowy Związek Robotników Żydowskich w Palestynie i i.

Listy kondolencyjne nadeszły od całego korpusu konsularnego, od Okręgowego Gubernatora, Zarządu Miasta Tel-Aviv, Zarządu Miasta Jaffy, Żyd. Gminy Wyznaniowej Jaffa-Telaviv, Palest-Polskiej Izby Handlowej, Palest-Rumuńskiej Izby Handlowej, Banku P.K.O., Zw. Żydów Polskich, Zw. Żydów Małopolskich, Zw. Sjonistów He-wizjonistów, Agudat Israel, Brit Trumpeldor, Światowego Zw. Młodzieży Robotniczej Mizrahi, Zw. Robotników Narodowych w Palestynie, dra Kurta Nawrackiego, przedstawiciela portów Gdynia-Gdańsk w Haifa, b.kons.gen.dra.B.Hausnera, Palestine Economic Service, firma Parades, Hachaklai, Scandim vian Near East Agency i w.i.

Przekład kondolencji Okręgowego Gubernatora opiewa:
ref. 3579 Jaffa, 14. maja, 1935

Jestem głęboko przejęty wiadomością o śmierci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego 12. maja 1935 i składam Panu moje najszczerze kondolencje. Flaga Gubernatury będzie opuszczona

2

na pół masztu w dniu pogrzebu. Zamierzam wziąć udział w nabożeństwie żałobnym, które odbędzie się 18.maja 1935 o godz.10.rano w Kościele sw. Antoniego Padewskiego w Jaffie.

R.H.Crosbie

Gubernator Okręgu Południowego.

Przekład kondolencji Zarządu Miejskiego Tel-Avivu, która jako pierwsza wpłynęła do Konsulatu, opiewa:

ref.4622

Tel-Aviv, 13.maja, 1935

Z głębokim żalem i przerażeniem dowiadujemy się o godnej opłakania śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego, polskiego ministra wojny. Pozwalamy sobie zapewnić Pana, że, jak Pana niewątpliwie wiadomo, przedwczesna śmierć ta stanowi ciężką stratę nie tylko dla narodu polskiego, ale i dla innych narodów, które nauczyły się cenić wysoki poziom charakteru i cnót tego wielkiego męża stanu, a szczególnie dla narodu żydowskiego w całym jego rozprószeniu. Strata dla Pańskich rodaków i dla naszych jest niepowetowana. Niechże nam wolno będzie prosić Pana o łask. zakomunikowanie wyrazów naszego współczucia Pańskiemu Konsulowi Generalnemu oraz Rządowi.

M.Dizengoff
burmistrz.

Jako charakterystyczny dla żałoby imigrantów żydowskich z Polski załączam odpis listu kondolencyjnego otrzymanego od nieznannej mi poprzednio p. Nirenberganki.

Pragnę nadmienić, że wśród jednogłosego współczucia powszechnie i szczerze objawianego, jedyny wyłom stanowiło wystąpienie p.S.Tolkowskiego, konsula honorowego Szwecji, który na zaproszenie za nabożeństwo żałobne 18.5.1935 uważał za stosowne odpowiedzieć, że przeprasza, iż wobec dnia sobotniego nie będzie mógł udać się do Jaffy, - co zapewne nie było zgodne z intencjami Król.Rządu Szwecji. /Odpis listu tego w załączeniu/.

Z ciekawszych adnotacji w księdze kondolencyjnej podają następujące:

"Naród żydowski zawsze potrafi ocenić wielkich ludzi i tych którzy mu tyle dobrego wyświadczyli. Tem cięższa jest więc nasza żałoba." J.Mandelbaum.

"Organizacja Brith Trumpeldor w Tel-Avivie współbolewa z narodem polskim w wielkim nieszczęściu jakie spadło nań wskutek śmierci wybranka Narodu i oswobodziciela jego, Józefa Piłsudskiego, najsprawiedliwszego z pośród ludzi, geniusza ludzkości, który cierpiał za naród i oddał w ofierze za jego wyzwolenie najlepsze

3

lipca

421/Pl/89

swe siły i lata.

Światowa Organizacja Trumpeldor oraz Polska Organizacja B
Brith Trumpeldor w szczególności, potrafią ocenić stosunek Jego
do sprawy wyzwolenia narodu żydowskiego i do stworzenia żydowskie-
go Państwa. Wyzwolenie Polski jest dla Narodu żydowskiego symbolem.
Na tej wspaniałej postaci ułożyliśmy się, my Betarcy, jak po-
święcać najlepsze swe siły dla wyzwolenia naszego Narodu i zbudowa-
wania naszego Państwa. Z pozdrowieniem "Tel Haj"

Jozua Schmerling, Naczelnik Oddziału Betaru Tel-Aviv.

"Wraz z Narodem Polskim opłakuję śmierć wielkiego bojowni-
ka o wyzwolenie swego Narodu, Marszałka Józefa Piłsudskiego. Oby
Naród Polski znalazł podniesienie, krocząc dalej po linii wykreslo-
nej w walkach Zmarłego"

Daniel Syrkis,

Prezes Żyd. Gminy Wyzn. Jaffy i Telavivu.

Szereg podpisów w księdze kondolencyjnej zamknięty został
przez p. Bertę Zakliczynę i p. Marię Zakliczanę słowami:

"Całe życie będziemy Ci, Marszałku, wierne."

Stanisław Łukasiewicz
Konsul R.P.

Rozdzielnik:

M.S.Z.P.III

M.S.Z.P.VI.

Ambasada R.P. w Londynie

P.Konsul Gen.R.P. w Jerozolimie

P.H.Suchenek-Suchocki, Nacz.Wydz. w M.S.Wewn.

W załączeniu:

z Haarec 1 zeszyt
z Hajarden "
z Dawar "
z Doar Hajom "
z Haole "
z Palastin "

4